

به نام آنکه عشق را بر این کف
شوی عشق بر پای من افکند

مجموعه اشعار

عبدالعلی ادیب برومند

(جلد اول)

تعمیر شده

شماره ثبت کتابخانه ملی

(رافا علی)

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰ / شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۵۸۱۵۱ / شماره ثبت کتابخانه ملی: ۵۸۱۵۱

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰ / شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰ / شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰

شماره ثبت کتابخانه ملی: ۶۳۲۲۰

مؤسسه انتشارات نگاه

مؤسسه انتشارات نگاه، تهران، ۱۳۹۱

www.negahpublishing.com

www.negahpublishing.com

Email: negahpublishing@yahoo.com

گل های موسمی

ای نام تو	۱۲۵	نیامدی	۱۵۰
دلخسته	۱۲۶	فتنه چشم	۱۵۱
نوای محبت	۱۲۷	طالب سرگشته	۱۵۲
بهاران	۱۲۸	دیر ویران	۱۵۳
مبدأ فیض	۱۲۹	کوی عشق	۱۵۴
یاد تو	۱۳۰	دل بیمار	۱۵۵
ماه شب افروز	۱۳۱	منزلت عشق	۱۵۶
دولت همراهی	۱۳۲	نوگل خندان	۱۵۷
مرغ طوفان	۱۳۳	بی هم زبان	۱۵۸
دل بی قرار	۱۳۴	شیشه دل	۱۵۹
شب مهتاب	۱۳۵	هشدار به معشوق	۱۶۰
لاف درویشی	۱۳۶	گلشن راز	۱۶۱
مرغ گرفتار	۱۳۷	دیدار یار	۱۶۲
می روم	۱۳۸	گوشه عزلت	۱۶۳
ناله شبانه	۱۳۹	بیداد	۱۶۴
طایر سرگشته	۱۴۰	هنوز	۱۶۵
خلوتگه عشق	۱۴۱	ذکر جاودان	۱۶۶
بساط آشتی	۱۴۲	فرینده	۱۶۷
یاد دوست	۱۴۳	قدر ناشناس	۱۶۸
بی مهری	۱۴۴	گل های وفا	۱۶۹
شراره توحید	۱۴۵	می گریستم	۱۷۰
برق نگاه	۱۴۵	ناز شست	۱۷۱
کالای عشق	۱۴۶	پای بند	۱۷۲
دلشده آشنا	۱۴۷	اشتیاه	۱۷۳
شهر خاموش	۱۴۸	صفحه دل	۱۷۳
خاطر غمدیده	۱۴۹	دل شیدا	۱۷۴

حاصل هستی	۱۷۵	درد آشنا	۲۰۰
چشم فسونکار	۱۷۶	خورشید عشق	۲۰۱
همزیانی ها	۱۷۷	نافه مراد	۲۰۲
تبسم شورافکن	۱۷۷	آوخ که	۲۰۳
بیماری عشق	۱۷۸	خلوت عشق	۲۰۴
دل آزار	۱۷۹	راه اشتیاق	۲۰۵
سالی گذشت	۱۸۰	آرزوی دل	۲۰۶
دل آزرده	۱۸۱	یادش به خیر	۲۰۷
عقده گشا	۱۸۲	نقش حقیقت	۲۰۸
شرر خیز	۱۸۳	دفتر عشق	۲۰۹
پیام دلدار	۱۸۴	من کیستم؟	۲۰۹
چشم مست	۱۸۵	تغافل صیاد	۲۱۰
سایه عشق	۱۸۶	همدم دل	۲۱۱
سوسن گویا	۱۸۷	غمخوار من	۲۱۲
شرح ملال	۱۸۸	شور عشق	۲۱۳
گنجینه ما	۱۸۹	کوی انتظار	۲۱۴
خلوت خاطر	۱۸۹	فتنه غماز	۲۱۵
گره مینا	۱۹۰	خاطرات عشق	۲۱۶
در رهگذار عمر	۱۹۱	پایان افسانه	۲۱۶
پنداشتم که	۱۹۲	کجا می روی؟	۲۱۷
بهار عمر	۱۹۳	کاخ محبت	۲۱۸
حسرت دیدار	۱۹۴	داستان زندگی	۲۱۹
بهار اشک	۱۹۵	آهنگ شکار	۲۲۰
زخمی عشق	۱۹۶	حدیث معرفت	۲۲۱
چه باک از شکست	۱۹۷	دور لاله	۲۲۲
بی وفا	۱۹۸	سایه ابر	۲۲۳
انفاس سحر	۱۹۹	اندیشه طوفان	۲۲۴

۲۲۵	پس کوجهای غم	جانانه	۲۴۹
۲۲۶	غمخانه قهر	مژده وصال	۲۵۰
۲۲۶	چشمان سیاه	ملک غنا	۲۵۱
۲۲۷	به همسرم در بازگشت از سفر حج	سرشک غم	۲۵۲
۲۲۸	بخت بیدار	صحبت یار	۲۵۳
۲۲۹	کعبه مقصود	عاشق یکدل	۲۵۴
۲۳۰	پناهگاه من	چشمه مهتاب	۲۵۵
۲۳۱	باران شوق	دیر خاموش	۲۵۶
۲۳۲	ماه ایوان	خطا	۲۵۷
۲۳۳	رسم وفا	مسیحانفس	۲۵۸
۲۳۴	شعاع ماه	تو که بودی؟	۲۵۹
۲۳۵	نوگل بستان	دیار وجود	۲۶۰
۲۳۶	دولت دیدار	سرچشمه بقا	۲۶۱
۲۳۷	نقش ایوان	دیده جان	۲۶۲
۲۳۸	خامه افسونگر	یاد ایام	۲۶۳
۲۳۹	دیده حق بین	به همسرم بانو فرنگیس	۲۶۴
۲۴۰	صبح سلامت	دیده خونبار	۲۶۴
۲۴۱	خشک و تر	گوشمال عشق	۲۶۵
۲۴۲	دست جدایی	شهر آشوب	۲۶۶
۲۴۳	به سفر رفته	چشم بیدار	۲۶۷
۲۴۳	شعله آه	آئینه راز	۲۶۸
۲۴۴	تمثال دوست	لاله خونین	۲۶۹
۲۴۵	قصه وصال	آسمان زیبایی	۲۷۰
۲۴۶	راه مخالف	از راه مانده	۲۷۱
۲۴۷	فرشته رحمت	مکتب عشق	۲۷۲
۲۴۸	بی تو	پرتو عرفان	۲۷۳
۲۴۸	شکوه ناز	غزل خوان	۲۷۴

۲۷۵	گوی انس	اندیشه حال	۳۰۱
۲۷۶	هستی ناپایدار	روز دیدار	۳۰۱
۲۷۷	غرور دلربایی	عمر دوباره	۳۰۲
۲۷۷	یادگار من	حسن خداداد	۳۰۳
۲۷۸	عروس چمن	دقتر زیبایی	۳۰۴
۲۷۹	چشم بلاخیز	بیداد چنگی	۳۰۵
۲۸۰	آبشخور معنا	دامگه عشق	۳۰۶
۲۸۱	بامداد بهار	بزم شبانه	۳۰۷
۲۸۲	چه خوری غم؟	خنده شیرین	۳۰۸
۲۸۳	منزل ویرانه	گوهر یکدانه	۳۰۹
۲۸۴	صید دلها	سبیل سرشک	۳۱۰
۲۸۵	ای دل	خطا	۳۱۱
۲۸۶	خوش باوریها	گنجینه عشق	۳۱۲
۲۸۷	حدیث غم	گل جان پرور	۳۱۳
۲۸۸	رخ دوست	راه عشق	۳۱۴
۲۸۹	گل های موسمی	منتظر	۳۱۵
۲۹۰	دلخسته وارسته	شور شیدایی	۳۱۵
۲۹۱	بزم افروز	آمدم	۳۱۶
۲۹۲	شکرخا	آزرده	۳۱۷
۲۹۳	آفت چشم	بزم رندان	۳۱۸
۲۹۴	خونین جگر	گلبن ناز	۳۱۹
۲۹۵	انحطاط زمان	غمنامه عشق	۳۲۰
۲۹۶	هم قفس	طراوت سحری	۳۲۱
۲۹۷	خلعت ناز	افسون خیال	۳۲۲
۲۹۸	آزاده	درد محبت	۳۲۳
۲۹۹	خاطر مهجور	شبگرد خیال	۳۲۴
۳۰۰	رمز کیمیا	نوعروس مضمون	۳۲۵

۳۲۶	گوهر مناعت	نگار شکر عشق	۳۵۳
۳۲۷	جمله رفتند	ترنم شب	۳۵۴
۳۲۸	بازیگر اندیشه	بی قرار	۳۵۵
۳۲۹	کاروان اشک	نام بلند	۳۵۶
۳۳۰	نامه دوست	وادی حیرت	۳۵۷
۳۳۱	وعده های طلایی	کویر تشنه	۳۵۸
۳۳۲	پرنده سیمین	زلف پرچین	۳۵۹
۳۳۳	کشاکش هستی	سبزه سنت نوروزی	۳۵۹
۳۳۴	مایه آرام	دوستت دارم	۳۶۰
۳۳۵	شبستان وفا	چتر مناعت	۳۶۱
۳۳۶	جام لبها	باغ و بهار	۳۶۲
۳۳۷	بد حادثه	راه اشتیاق	۳۶۳
۳۳۸	کوی بی نیازان	آینه عشق	۳۶۴
۳۳۹	راز شیدایی	دژ نمین	۳۶۵
۳۴۰	تک نواز عشق	سیر گلزار	۳۶۶
۳۴۱	با تو راه پیمودن	نامردمی ها	۳۶۷
۳۴۲	بهار آوردی	حدیث عشق	۳۶۸
۳۴۳	شکوه نسترن	لحن دلاویز	۳۶۹
۳۴۴	نگارخانه عیش	عشق سینه سوز	۳۷۰
۳۴۵	هم نوا	قلب خونین	۳۷۰
۳۴۶	آرام دل	غزلواره اجتماعی	۳۷۲
۳۴۷	پرتو مهر	چشم دل	۳۷۳
۳۴۸	شکوفه های جوانی	یأس زاله بار	۳۷۳
۳۴۹	از یاد رفته	رنگ فسونکاری	۳۷۴
۳۵۰	جمعه سیاه	آزادگان ایران	۳۷۵
۳۵۱	نهاد امید	ای وطن	۳۷۶
۳۵۲	مدد سبحانی	از غزل های قدیم	۳۷۷

۳۷۸	شکوه آباد عشق	گلی	۴۰۳
۳۷۹	ناز طاووسی	ودیعۀ ناز	۴۰۴
۳۸۰	گلشن زمانه	گلخنده شیرین	۴۰۵
۳۸۱	دل دریایی	دولت بیدار	۴۰۶
۳۸۲	افسر مرد	باغ ظفر	۴۰۷
۳۸۳	راه ناپیموده	دلدار راستین	۴۰۸
۳۸۴	جوهر حیات	آبشار گل	۴۰۹
۳۸۴	ترفند نااهلان	شرط دهمخدایی	۴۱۰
۳۸۵	توشه عاقبت	طبع ترانه پرور	۴۱۱
۳۸۶	باغ خاطره	خواربار غم	۴۱۲
۳۸۷	صبح دمیده	درد بی دردی	۴۱۳
۳۸۸	صحبت دلجوی	تسیم گل افشان	۴۱۴
۳۸۹	شباهنگی	کوی عاطفه	۴۱۵
۳۹۰	بلبل سحری	در اشتیاق دوست	۴۱۶
۳۹۱	دلجویی یاران	بازیچه افسون	۴۱۷
۳۹۲	خورشیددی ماهی	قلم به داستان	۴۱۸
۳۹۳	دفتر مهر	در سوگ دوست	۴۱۹
۳۹۴	گوهر شناسی	رندان میگسار	۴۲۰
۳۹۵	رقم	راز خلقت	۴۲۲
۳۹۶	کلید نجات	بلند ایوان عشق	۴۲۳
۳۹۷	جلوه گاه ساغر	یادها	۴۲۴
۳۹۸	یک غزل اجتماعی	طرز مشکین	۴۲۵
۳۹۹	لعل سخنگو	خط دیدار	۴۲۶
۴۰۰	برای محبوبی هنرمند	حق عشق	۴۲۷
۴۰۱	محفل دوست	جلوه های ناز	۴۲۸
۴۰۲	هدیه جانانه	باده وحدت	۴۲۸
۴۰۳	غزل	جانمایه جمال	۴۲۹

۵۷۸	نکوهش مجلس دروۀ هیجدهم	۵۲۰	شاهراه ملت
۵۸۰	بحرین	۵۲۱	دهقان
۵۸۴	فریاد بحرین	۵۲۳	سلام به ایرانی قهرمان درود به
۵۸۶	بینوای خونفروش	۵۲۵	به یادبود سی ام تیر
۵۹۰	ادبار نتیجه دولت اقبال	۵۲۹	شاه و مصدق
۵۹۲	گنجینه زبان پارسی	۵۳۰	اخلال حزب توده
۵۹۵	خط پارسی	۵۳۲	کودتای بیست و هشتم مرداد
۵۹۷	جنب و جوش دلیران	۵۳۸	تندباد جنایت
۵۹۹	نبرد در راه حق	۵۴۰	خاتم جم در کف دیو
۶۰۱	انتخاب باطل	۵۴۲	حادثه ننگبار ۱۶ آذر
۶۰۳	سنا یا زندان؟!	۵۴۶	مردک دون
۶۰۴	حق آزادی ما کوا؟!	۵۴۸	رهبری نهضت در دادگاه نظامی
۶۰۶	محروم از اختیار و اراده!	۵۴۹	نوبت مادرکشی
۶۰۸	به یاد نریمان	۵۵۱	قتل کریم پور شیرازی
۶۰۹	انحلال مجلس بیستم	۵۵۲	تن به خواری ندهیم
۶۱۱	مایه ریشخند	۵۵۵	غلام حلقه به گوش
۶۱۲	وحشت حکومت از فاتحه خوانی!	۵۵۶	کاوه لشکر شکن
۶۱۴	۱۴ مرداد جشن مشروطیت	۵۵۸	شهادت دکتر سید حسین فاطمی
۶۱۶	آزادی	۵۶۲	مفاخره در برابر دشمنان
۶۱۷	به یاد شمیری	۵۶۴	تبعید بی محاکمه
۶۱۹	حادثه دانشگاه در اول بهمن ۱۳۴۰	۵۶۵	جشن مشروطه پس از نیم قرن
۶۲۱	مرگ مشروطیت	۵۶۷	درس آزادگی
۶۲۴	لافرن!	۵۶۹	گوهر تابنده بود مخزنی
۶۲۵	سوگ بزرگ	۵۷۱	دوران افتخار کجا شد؟
۶۲۷	رسالت ملی	۵۷۳	عزت نفس
۶۲۹	پیام دانشجو	۵۷۴	شکایت گزار از اوضاع کشور
۶۳۰	ای قزل قلعه	۵۷۵	ابتدال در همه چیز!

۴۴۳	پیک پا خجسته	۴۳۰	جان پناه عشق
۴۴۴	تجلی عرفان	۴۳۱	شاهد مقصود
۴۴۵	گردباد حادثه	۴۳۲	بهترین غزل
۴۴۶	برای همسر در گذشته ام	۴۳۳	بود و رفت
۴۴۶	کیمیای وجود	۴۳۴	دلتوازی ها
۴۴۷	مهتابی خوش	۴۳۵	آتش تشویش
۴۴۸	ای همه تو	۴۳۶	به همسر در گذشته ام
۴۴۹	خود آگاهی	۴۳۷	نقد ارادت
۴۵۰	یارانه طبع	۴۳۸	ظلمتکده جهل
۴۵۱	دریغ	۴۳۸	آینه محبت
۴۵۲	چتر سعادت	۴۳۹	اسرار کبریا
۴۵۲	غزل خاطراتی	۴۴۰	شبان تنهایی
۴۵۴	دفتر ایام	۴۴۱	رخ محبوب
۴۵۵	حریم عشق	۴۴۲	معرف عشق
سرودرهایی			
۴۹۰	شهادت ملی	۴۵۹	فساد حکومت یا حکومت فساد
۴۹۴	بستن کنسول گری های انگلیس و...	۴۶۲	انقلاب اصیل
۴۹۷	به یاد شهیدان سی ام تیر	۴۶۷	غوغای نفت و بطلان قرارداد ۱۹۳۳
۴۹۹	پیروزی ایران	۴۷۱	نغمه ملی
۵۰۱	وحدت ملی	۴۷۳	جهاد ملی در راه ثروت ملی
۵۰۳	قطع رابطه با انگلستان	۴۷۶	پیاخیز پیاخیز...!
۵۰۵	وحدت و اتفاق، نه اختلاف	۴۷۹	همت مردان
۵۰۶	به مجلس شورا	۴۸۱	حماسه ملی در باره وطن
۵۱۰	گوش بر فرمان غیر...!	۴۸۳	خلع ید از شرکت غاصب
۵۱۲	حقیقت اساس نهضت ملی ایران	۴۸۵	انتقاد از قرار صادر در دیوان لاهه
۵۱۸	انحراف از نهضت ملی	۴۸۸	پیکار وطن

مفاخره زندانی	۶۳۲	تکلف‌های تقلیدی	۶۷۳
نیرومندی	۶۳۵	کیفر شاه!	۶۷۵
غرور ناشکستی	۶۳۶	رادیو و تلویزیون ناساز	۶۷۷
روزهداری شیر	۶۳۷	سازمان امنیت	۶۷۹
مکتب جیره‌خواری	۶۳۸	مبارزه مسلحانه، نه!	۶۸۱
زن خوب - زن بد	۶۴۰	چیست فرهنگ؟	۶۸۳
جاه‌طلبان سبکسر	۶۴۲	افراط در تفریح	۶۸۵
چراغ بیت‌المال	۶۴۳	ساواک	۶۸۷
درگذشت دکتر محمد مصدق	۶۴۴	مجلس شورا (دفتر ساواک)	۶۸۹
آریامهر (لقب شاه)	۶۴۷	آبادی روستا = آبادی کشور	۶۹۱
مرگ جهان‌پهلوان تختی	۶۴۹	حزب رستاخیز	۶۹۳
انتخابات حزبی	۶۵۱	روشنفکران بی‌فرهنگ و بی‌وطن	۶۹۴
بنایان آزادی یا فراماسون‌ها	۶۵۳	امیر که بود؟	۶۹۶
نامه‌نگاران تنگ‌مایه	۶۵۵	حکومت بدفرجام شاه	۷۰۰
سنت‌شکنان گمراه	۶۵۶	تهران، شهر پردود	۷۰۳
موج نو یا پدیده‌ای از شعر نو چیست؟	۶۵۸	آیین وطن‌داری	۷۰۴
جشن دوهزار و پانصد سال شاهنشاهی	۶۶۰	دست ویرانگر مرموز	۷۰۷
زلزله قیر	۶۶۳	هوای پاک - فضای سبز	۷۰۹
بلای تظاهر	۶۶۵	انقلاب شاه و مردم	۷۱۱
زنگ خطر	۶۶۷	به زندانی سیاسی	۷۱۲
غم‌خواری بر واژه‌ها	۶۶۹	مستزاد درباره (اسدالله علم)	۷۱۴
درسی از مکتب حضرت علی (ع)	۶۷۱	کارگر	۷۱۶
پیام آزادی			
مقدمه	۷۲۱	فلسفه و شعر اقبال لاهوری	۷۳۴
سخنی درباره چاپ دوم	۷۳۰	درود بر نهضت مراکش	۷۳۸
آزادی هند	۷۳۱	سلام بر نهضت مصر	۷۴۰

نجاوز استعمارگران	۷۴۴	اشکی در ماتم بابلو نرودا شاعر ملی شیلی	۸۰۶
پیروزی مصر	۷۴۷	عرب‌ها در راه پیروزی	۸۰۸
استقلال کشور پاکستان	۷۴۹	تقوای سیاسی	۸۱۲
درود بر قیام الجزایر	۷۵۲	دریغ از لبنان	۸۱۶
در سوگ لومومبا	۷۵۴	غضب فلسطین یا تنگ زمان	۸۱۹
پیروزی الجزایر	۷۵۸	تفرین به حکومت نژادپرست	۸۲۲
مرگ نهر و	۷۶۰	آرزوهای شاعر	۸۲۳
نژادها برابرند و انسان‌ها برادر	۷۶۲	تفرین بر جنگ	۸۲۵
بهار آزادی	۷۶۴	قیام خلق فلسطین	۸۲۹
حقوق بشر	۷۶۶	گروگان‌گیری یا انسان‌ریایی	۸۳۱
پیام جهان سوم	۷۶۸	نفرت از بمب‌گذاری و تروریسم	۸۳۳
جان انسان را چه بهاست؟	۷۶۹	تسخیر ماه	۸۳۵
مرگ چومبه	۷۷۱	ماتم افغانستان	۸۳۹
فغان از جنگ	۷۷۳	پیامی دیگر به سادات	۸۴۲
وحدت اسلامی	۷۷۶	دفاع مقدس یا نبرد میهنی	۸۴۴
حریق مسجد الاقصی	۷۸۰	هوایماریایی	۸۴۷
مرگ جمال عبدالناصر	۷۸۲	آتشین غوغا	۸۵۱
آوارگان فلسطین	۷۸۶	در مذمت بمباران شیمیایی	۸۵۴
حماسه جنگ‌های ویتنام	۷۸۸	به آزادشدگان از بند عراق	۸۵۷
پیکار پاکستان و هند	۷۹۲	پیام به تاجیکستان	۸۵۸
دریغ از صلح	۷۹۴	تنگ ملت و آیین	۸۶۰
راز حادثه در بنگال	۷۹۶	سامان جهانی را یک نظم نوین باید	۸۶۲
رسم دادگری	۷۹۸	ز آمریکای لاتین یاد باید کرد	۸۶۴
درگذشت قوام نکرومه	۸۰۰	حمله صدام به کویت	۸۶۹
سخنی با انور سادات	۸۰۲	آزادی نلسون ماندلا	۸۷۲
یادی از آمریکای لاتین	۸۰۴	فاجعه هیروشیما	۸۷۴

حاصل هستی

بخش اول. سروده‌های میهنی	۹۶۳
عشق الهی	۸۸۹
پیام به دولت ترکیه	۸۹۳
چکامه آذربایجان	۸۹۶
پیام به دلاوران ایران	۸۹۹
حماسه و انتقاد	۹۰۱
بهار آشتی	۹۰۳
نغمه ملی	۹۰۵
پیام به متفقین	۹۰۷
طوفان روح	۹۱۳
نجات آذربایجان	۹۱۶
نوای هیرمند	۹۲۰
انتقاد از «هانری والاس» امریکایی	۹۲۳
انتخابات مجلس شورای ملی	۹۲۷
انتخابات رسوا	۹۲۹
حکومت خائنان	۹۳۲
ملت‌گرایی	۹۳۵
آزاد شدن خرمشهر	۹۳۷
روزگار خونین	۹۴۱
سوی ایران بازگرد	۹۴۳
دورد به حقگزاران	۹۴۶
سوگنامه ایرانمردان	۹۴۸
شکایت	۹۵۲
به جان دوست دارم من ایران زمین را	۹۵۶
ملیت	۹۵۸
ارتش جانباز ایران	۹۶۱
روز جنگ است	۹۶۳
نظرافکن	۹۶۵
حماسه ایران	۹۶۷
ای هموطن...!	۹۷۰
روزگار آینده	۹۷۲
مهر ایران	۹۷۴
سه سیاستمدار	۹۷۷
به نام خداوند جان آفرین	۹۷۹
به یاد ایران باش	۹۸۰
بخش دوم. سروده‌های پراکنده از انواع موضوع	
آفاق تفکر شاعر	۹۸۵
درود به شهیدان	۹۸۸
بیداد سرما	۹۹۰
نقش شاعر راستین	۹۹۲
اعتیاد نامیمون	۹۹۴
صید دل‌ها	۹۹۶
خدمت جاوید چیست؟	۹۹۷
به شاعر ارجمند آقای گوئتر گراس	۹۹۹
در آستانه هفتاد سالگی	۱۰۰۱
پایان کمونیسم در روسیه	۱۰۰۴
نام دوستی بهرام	۱۰۰۶
زلزله غرب	۱۰۰۸
زن در خانواده	۱۰۰۹
قهر	۱۰۱۱
بایدها	۱۰۱۳

هرزه گوین دستخوش درنده خویان	۱۰۱۵
شکرخند شادی	۱۰۱۷
القصا ناسالم	۱۰۱۹
پاوه سرا	۱۰۲۱
پیام فردوسی	۱۰۲۳
سهیل برخوار	۱۰۲۷
بخزان ادب	۱۰۳۰
به جوانان سرگشته	۱۰۳۱
تقدیم به بازیکنان تیم ملی فوتبال	۱۰۳۳
نان به نرخ روز...!	۱۰۳۵
شتاب زمان	۱۰۳۷
اندرز به فرزند	۱۰۳۹
سپاسگزاری	۱۰۴۰
دادگستری و قضاوت	۱۰۴۲
بازگشت به میهن	۱۰۴۳
جشن سده	۱۰۴۵
به نادر شاه افشار	۱۰۴۷
به یاد «اسماعیل سامانی»	۱۰۴۹
به مناسبت سالگرد درگذشت محمد مهیار	۱۰۵۲
تضمین ملمع شیخ اجل سعدی شیرازی	۱۰۵۳
عبرت کافی	۱۰۵۵
شعرواره فرش	۱۰۵۶
بخش سوم. گرامی داشت‌ها	
مولوی	۱۰۶۳
فردوسی	۱۰۶۵
رودکی	۱۰۷۱
به زندانی نای	۱۰۷۴
سعدی	۱۰۷۷
مرد تاریخ	۱۰۸۰
ارمغانی برای یونسکو	۱۰۸۵
حکیم ملاحادی سبزواری	۱۰۸۸
بهار	۱۰۹۰
درگذشت بهار «ملک الشعراء»	۱۰۹۲
آینه گردانی هنر	۱۰۹۴
روانشاد دکتر غلامحسین صدیقی	۱۰۹۶
فخر زمان	۱۰۹۸
قهرمان سخنوری	۱۰۹۹
از قبیله آزادگان دهر	۱۱۰۲
شغد سمرقند	۱۱۰۴
به حقیقت چو نکو در نگری انسان بود	۱۱۰۶
جوینده مقصود	۱۱۰۸
معلم نستوه	۱۱۱۰
اقبال لاهوری	۱۱۱۲
شهید راه آزادی	۱۱۱۵
بخش چهارم. سروده‌های توصیفی	
فروردین طلیعه بهار	۱۱۱۹
ساز نسیم	۱۱۲۱
سفیر گلشن مینو	۱۱۲۲
دعوت گل‌ها	۱۱۲۴
بانگ باد	۱۱۲۵
کتاب مصور و مزین	۱۱۲۶
شادباش نوروز	۱۱۲۹
بهار	۱۱۳۳
مادر	۱۱۳۵

۱۵۷۱	غم زاینده رود	۱۵۵۰	برای پرستار دوران کودکی ام
۱۵۷۲	نفرین به انگلیس!	۱۵۵۱	زیر تصویر یک مرد بزرگ (مصدق)
۱۵۷۲	شعرواره	۱۵۵۲	«تعصب»
۱۵۷۳	شعرواره	۱۵۵۳	«پیامی به دریای مازندران»
۱۵۷۴	نوروزباستان	۱۵۵۵	سرگذشت یزدگرد سوم
۱۵۷۶	در سوگ دکتر مهرداد برومند	۱۵۶۰	مبارکباد نوروز
۱۵۷۷	دریاچه غمین	۱۵۶۲	فردوسی
۱۵۷۸	کوه‌های کشورم	۱۵۶۶	خشونت
۱۵۸۰	زبان نغمه	۱۵۶۷	مرگ دیوانسالاری خوشنام

فهرست الفبایی سطر اول شعرها

۱۵۸۳

چون شرح حال مفضل این جانب در پیشگفتار کتاب مرود رهایی آمده است در این جاییه نحو منحصراً بر چند صفحه نگارش می‌یابد.

نام من عبدالمطلب و نام خانوادگی ام برومند است که چون تخلص شعری «ادیب» یا نام خانوادگی بیوند یافته به ادیب برومند شهرت پیدا کرده‌ام.

نام پدرم مصطفی قلیخان و نام مادرم رباب عطار دخت است که با هم دایمی زانند و عمارت داده بودند. زادگاه من شهر گز از شهرستان برخوار و میمه واقع در بخش شمالی اصفهان است که در روزگار کودکی من قصباتی بزرگ و تاریخی و کهن بود و اکنون به صورت شهر در آمده است.

شغل یا کار من مکتب‌داری و کشتورزی بوده و از خانواده‌های بزرگ و دیرینه سال‌ها متعین اصفهان و شهرستان برخوار بودم.

تولد نگارنده در شهر گز اتفاق افتاده و به حکم آنچه در پشت یک جلد قرآن کریم در کتب المکتبی (خانوادگی به موسسه عمومی پدرم مرحوم امجد رحیم خان) نوشته شده در بیست و یکم مرداد (خرداد) ۱۳۰۲ بوده است ولی در شناسنامه ۱۳۰۱ بدون ذکر روز و ماه است.

۱۴۹۶	«حمیت سردار دیلم»	۱۵۲۳	«فقر و بیماری»
۱۴۹۸	«جشن مهرگان»	۱۵۲۴	«قطعه»
۱۴۹۹	«همشیتان محرم»	۱۵۲۵	«قطعه»
۱۵۰۰	«غزلی قصیده مانند»	۱۵۲۵	«از خاطرات جوانی»
۱۵۰۲	«رباعی»	۱۵۲۶	«فقر و بدبختی»
۱۵۰۳	«گستره فرهنگ ایران»	۱۵۲۸	«کلیه فروش»
۱۵۰۵	«آذری ترک نیست آذری است»	۱۵۲۹	«واعظ بی عمل»
۱۵۰۶	«جنایت طالبان»	۱۵۲۹	«کارگاه خوشنویس زاده نگارگر هنرمند»
۱۵۰۷	«درباره فجایع روس و انگلیس»	۱۵۳۰	«قطعه»
۱۵۰۸	«قصیده واره»	۱۵۳۱	«رجال قادر»
۱۵۰۹	«کورش»	۱۵۳۱	«خدمت بی مزد و منت»
۱۵۱۱	«آه‌های من»	۱۵۳۱	«یک یادگار میراثی»
۱۵۱۲	«سخن‌های نکته‌دار»	۱۵۳۳	«قومیت‌های ایرانی»
۱۵۱۳	«نگهبان مرز»	۱۵۳۴	«سکه شکسته»
۱۵۱۴	«آفرین قیام»	۱۵۳۵	«مصاحبه با گل خطمی»
۱۵۱۵	«تضمین غزل خواجه حافظ شیرازی»	۱۵۳۷	«برای آقای محمدحسین عطار»
۱۵۱۶	«به مجاهد پیر»	۱۵۳۷	«در نظم کردن دعای جوشن کبیر»
۱۵۱۹	«قوم بختیاری»	۱۵۳۷	«قطعه»
۱۵۲۰	«قطعه قصیده مانند»	۱۵۴۰	«غنچه‌های ایران»
۱۵۲۰	«نیاز»	۱۵۴۱	«یاد داری»

مثنوی‌ها

۱۵۲۲	«به یاد مادرم»	۱۵۴۳	«بهترین آهنگ»
۱۵۲۲	«قطعه»	۱۵۴۳	«خاطرات»
۱۵۲۳	«اردیبهشت»	۱۵۴۸	«ایران و فرهنگش»

پیشگفتار

چون شرح حال مفصل این جانب در پیشگفتار کتاب سرودرهای آمده است در این جا به نحو مختصرتر چند صفحه نگارش می یابد.
نام من عبدالعلی و نام خانوادگی ام برومند است که چون تخلص شعری «ادیب» با نام خانوادگی پیوند یافته به ادیب برومند شهرت پیدا کرده ام.
نام پدرم مصطفی قلیخان و نام مادرم رباب غفاردخت است که با هم دایمی زاده و عمه زاده بودند. زادگاه من شهرگز از شهرستان برخوار و میمه واقع در بخش شمالی اصفهان است که در روزگار کودکی من قصبه ای بزرگ و تاریخی و کهن بود و اکنون به صورت شهر در آمده است.

شغل نیاکان ملکداری و کشتورزی بوده و از خانواده های بزرگ و دیرینه سال و متعین اصفهان و شهرستان برخوار بوده اند.
تولد نگارنده در شهرگز اتفاق افتاده و به حکم آن چه در پشت یک جلد قرآن کریم رکن الملکی خانوادگی به وسیله عمومی پدرم مرحوم «محمد رحیم خان» نوشته شده در بیست و یکم خرداد (جوزا) ۱۳۰۳ بوده است ولی در شناسنامه ۱۳۰۰ بدون ذکر روز و ماه است.

آغاز تحصیلات بنده تا سال دوم در نزد معلم سرخانه به نام «ملاقبر» و دبستان «انوری» گز به مدیریت روانشاد «محمدباقر انواری» انجام یافت. دو سه ماه هم در مدرسه «قدسیه» اصفهان به مدیریت «میرزا عبدالحسین خوشنویس قدسی» کلاس دوم را تمام کردم و در سال سوم ابتدایی در دبیرستان «فرهنگ» که مدیرش مرحوم «مجید میراحمدی» از پیشکسوتان فرهنگ اصفهان بود مشغول تحصیل شدم و این در سال ۱۳۱۱ شمسی بود. زبان فرانسه را از دوران کودکی نزد پدرم فرا گرفتم و در دبیرستان در این قسمت شاگرد ممتاز بودم. پس از گرفتن سیکل سه سال اول متوسطه که امتحانات اش نهایی بود در دبیرستان صارمیه اصفهان که در خیابان چهارباغ پایین واقع و مدیرش شادروان «منصور منصوری» و ناظم اش مرحوم «عجمی» بود نام‌نویسی کردم.

در سال چهارم و پنجم متوسطه درس‌هایی ادبی و طبیعی و ریاضی با هم بود و امتحانات اش نهایی و دشوار و سؤالات امتحانی از تهران می‌آمد. من چون ذوق ریاضی نداشتم و در این قسمت ضعیف بودم جزو تجدیدی‌ها شدم و این موضوع برایم که در دوره تحصیل همواره شاگرد می‌زنی بودم گران آمد. از این رو ناچار سه ماه تعطیل تابستانی را نزد یکی از شاگردان کلاس بالاتر که ریاضیات خوب می‌دانست به تقویت درس ریاضی پرداختم و در شهریور آن سال موفق به گرفتن پروانه قبولی از سال پنجم متوسطه شدم. در سال ششم که شعبه‌بندی می‌شد در همان دبیرستان که تغییر محل داده و به مدیریت مرحوم «پرورنده» اداره می‌شد باقی ماندم و در رشته ادبی درس خوانده، در خردادماه دیپلم گرفتم.

سال ششم ادبی برای من نشاط‌انگیز و خاطره‌پرور بود زیرا از سال‌های نخستین عشق و علاقه فراوانی به ادبیات داشتم و در کلاس ششم سروکارم تنها با درس‌های ادبی بود و افزون بر کتاب‌های کلاسی از کتب ادبی کتابخانه دبیرستان و شهرداری اصفهان نیز بهره‌یابی می‌کردم.

از اشعار استادان پیشین به خواندن شاهنامه فردوسی، کلیات سعدی، دیوان حافظ، و مثنوی مولوی مشتاق بودم و از معاصران به خواندن آثار ادیب‌الممالک فراهانی، ملک‌الشعرا بهار، ایرج میرزا، فرخی، عارف و عشقی می‌پرداختم.

دلبستگی بسیارم به ادبیات فارسی از همان وقت ذوق‌سخن‌سرایی را در من برانگیخت و اشعاری می‌سرودم که عیبی نداشت و گاه در روزنامه‌های عرفان و اخگر منتشر می‌شد. در نثر و انشا هم تمرین زیاد داشتم و گاهی مقاله‌هایم در روزنامه‌ها چاپ می‌شد.

در مهرماه ۱۳۲۱ در کنکور دانشکده حقوق پذیرفته شدم و در سال ۱۳۲۴ موفق به گرفتن پروانه لیسانس در رشته قضایی گردیدم.

در ضمن سال‌هایی که در دانشکده مشغول تحصیل بودم، به مطالعات ادبی ادامه دادم و بسیاری از متون نظم و نثر را چندین بار به دقت خواندم و پایه و مایه فارسی‌دانی خود را نیز و بخشیدم خاصه این که از صرف و نحو زبان عربی هم غافل نبودم و انبوهی از واژه‌های فارسی و تازی را به خاطر می‌سپردم.

چون در آن هنگام فاجعه سوم شهریور ماه سال ۱۳۲۰ کشور ما را به اشغال متفقین (روس و انگلیس و امریکا) درآورده و عواطف میهنی و احساسات ملی ایرانیان را جریحه‌دار ساخته بود اشعار این بنده، جنبه انتقادی و سیاسی و میهنی به خود گرفت و چون مطبوعات، آزاد بود بی‌پروا در روزنامه‌های اصفهان و تهران و برخی از شهرستان‌ها منتشر می‌گردید. سرودن اشعار ملی و سیاسی به تدریج مرا به عرصه سیاست کشانید و از آن تاریخ تا این زمان که نزدیک شصت سال است از ادبیات و سیاست دست نکشیده‌ام و این نه به منظور دستیابی به مقامات و مناصب مهم بوده بلکه صرفاً به جهت علاقه به داشتن هدف‌های ملی و وطنی و اعتقاد به لزوم وجود جمعیت‌ها و احزاب برای تحصیل آزادی و تحقق حکومت مردم‌سالاری بوده است. به همین جهت از بسیاری از مقام‌ها و منصب‌ها که برایم به آسانی پیش آمده چشم پوشیده‌ام و به پذیرفتن هیچ شغل مهم دولتی تن در نداده و تنها به شغل آزاد وکالت دادگستری روی آورده‌ام. آن هم در حد متعادل و معقول نه برای ثروت‌اندوزی، بلکه به جهت گذران معاش.

در مسیر مبارزات سیاسی افزون بر احتراز از نزدیک شدن به مراکز قدرت و پذیرفتن هیچ مقام دولتی از همکاری با رسانه‌های گروهی نیز مانند رادیو و تلویزیون برعکس بسیاری از شاعران و نویسندگان احتراز داشته و نخواست‌ام از این وسیله‌ها که در دست